

Բ Ի Ի Ր Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

Ի. ՏԱՐԻ

29 Ա Պ Ր Ի Լ 1906

ԹԻԻ 14

“ԻՓՏԱՄ”, ի գնահատումը

×

Մեր պատուական Թուրք պաշտօնակիցը, Իզսաւ, որ երկրին վաճառականութեան եւ ճարտարարուեստին վերաբերեալ մէջն օգտակար յօդուածներ կը հիւրընկալէ իր յոյժ պատուաբեր սլանակներուն մէջ, պատիւ ըրած էր Բիւրակնի նախորդ թիւին յօդուածներէն մէկը՝ Հաւկիթ ծախելու դրութիւնը՝ ամբողջովին արտատալել եւ իր կողմէ աւելցնել հետեւեալ տողերը. —

Թերհէմէ իքսիկիմիզ շու սաքըլար Մեմալիֆի Շահանէ եումուրքա քինարէքի հազզընսա եքէյի պիր Ֆիֆիր վերեպիլիր : Մեմալիֆի սաիրէսէ եումուրքա քինարէքինսէն սուվերը իսքիֆասէի քէպէին իսէն Ֆըֆարաթ օֆուցուրսա պունըն պիզնէսէ քաքպիֆի նիսսէն արգու օլընան մէվասը նաֆասան օլսըլը անլաշըլը : Թինարէքը գիւրրալիյէ իլէ իօքիլայ իսէնլէրիմիզին պիլասասա ենգուրը Տըֆֆաթ վէ եհէմմիյէքինէ վազ իքսիկիմիզ պու մէֆալիի՝ իսքիֆասէի մէմլէֆէր նամընա քերհէմէ իքսիկիմիզ իչուցն սեօզլէրիմիզին վէլէվ պիր ֆաչ չիֆքնիցին օլսուցն քէզէիքը հիմմէքինէ սէպէպ օլանաղընը իւմիս իսէրիզ :

ԹԱՐԿԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

«Մեր թարգմանած այս տողերը բաւական դաղաւոր մը՝ կուտան Թուրքիոյ հաւկիթի վաճառականութեան վրայ : Եթէ ուրիշ երկիրներու հաւկիթի վաճառականութենէն օգտուելու վերաբերեալ հատուածները կարգացուն, կը հասկցուի թէ այդ եղանակներէն մե՛նք ալ կրնանք լրջօրէն օգտուիլ : Այս յօդուածը, զոր երկրագործութեամբ զբաղողներուն մասնաւոր ուշադրութեանը կը յանձնենք, երկրին օգտին համար թարգմանած ըլլալով, կը յուսանք որ մեր խօսքերը գոնէ մէկ քանի երկրագործներու ջանքերուն յաւելման առիթ կ'ընծայեն» :

Պալըք Բագարի

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ

ԵՒ ԱՆՈՆՅ ԱԻԱՆԴԱԿԱՆ ԲԱՐԲԵՐԸ

×

Պալըք Բագարէն անցնողները կը տեսնեն 7—8 մեծ եւ ընդարձակ վաճառատուններ, ուր ազած ձուկ եւ խալեար կը ծախուին։ Անցորդը, այդ ծախուած վաճառքներուն տեսակէն եւ ծախողներուն արտաքին երեւոյթէն դատելով, չի յուսար թէ անոնք ո՛րքան հարուստ եւ ո՛րքան մեծ վարկի տէր առեւտրականներ են, մանաւանդ չի հաւատար թէ անոնք առեւտրական գործակցութեան ու գործառնութեան ա՛յնպիսի եղանակներ ու պայմաններ ունին, որոցմով մէյ մէկ օրինակելի տիպարներ կրնան ըլլալ առհասարակ ամէն առեւտրականներու։

Երբ առեւտրական ընկերութիւններ կազմելու պէտքը կը չեղաուի երբեմն թերթերու մէջ, առեւտրականներէ ու մանց անգործնական կը թուի այդ առաջարկը։ Այսպէս նըկատողներ թող տեսնեն թէ առեւտրական ի՛նչ ընկերութիւններ կարելի է կազմել, որոց նմանը եթէ թերթի մէջ առաջարկուէր, իբր ապարդիւն խորհուրդներ չէին կարգացուեր անգամ։

Պալըք Բագարի այս խալեարձիները ամենքն ալ Անատոլուի մէկ գիւղէն՝ Սինասոնէն են։ Սինասոն Գոնիայի վիլայէթին Նիյտէի միւթէսարըֆութեան Իւրիկազ քաղաքին մէջ 200—250 տուննոց աննշան գիւղ մըն է։ Այս առեւտրականներէն ո՛չ մին առանձինն կը գործէ։ Ամէն վաճառատուն երեք, չորս եւ ա՛լ աւելի ընկերներ ունի։ Վաճառատան շէնքերը բոլորն ալ իրենց սեփականութիւնն են, եւ գործին ընկեր ըլլալու գլխաւոր պայմանն է այդ շէնքին բաժնեկից ըլլալ։ Իւրաքանչիւր վաճառատան շէնք որ 5—10000 ոսկի կ'արժէ, 120 ափսեկերու բաժնուած է եւ անոնց տէրերը իրենց ունեցած բաժինին համեմատութեամբ շահաբաժին կ'առնեն գործէն։ Իսկ եթէ դրամագլուխ ունին գոր-

ծին մէջ, անկէ ալ տոկոս մը կ'ստանան։ Այս առուտուրին մէջ խիստ մեծ դրամադուլիսի պէտք չկայ, հալառակ շահուն եւ գործին կարեւորութեան, որովհետեւ իրենք միշտ կանխիկ կը ծախեն, իսկ ապառիկ կը գնեն։ Այս առևտրականները ա՛յնքան վստահելի են որ Պալըքհանէի Տեսչութիւնը ինքը երբեմն ձկնորսներէն կանխիկ կը գնէ ձուկը և ասոնց ապառիկ կը ծախէ 61 եւ մինչեւ 91 օր պայմանաժամով։ Չմոռնանք ըսել թէ Պալըքհանէի գլխաւոր յաճախորդները անոնք են՝ Այն տարին, երբ ձուկը խիստ առատ ըլլայ եւ թարմ վիճակի մէջ տեղական սպառումէն շատ աւելի որսացուի, ձուկը մեծ քանակութեամբ գնող եւ անոր արժէք տուողը այս առևտրականներն են։ Աժան կը գնեն, կ'աղեն կամ կը չորցնեն ու ապա կ'արտածեն։ Ինչպէս իրենք, նոյնպէս իրենց քով ծառայող վաճառորդները և աշկերտները ամենքն ալ Սինասոնցի են եւ մեծ մասամբ իրարու ազգական։ Ասոնք վերջին ծայր խնայող են։ Իրենց վաճառատուններուն վրայ սենեակներ կան ուր կը բնակին ընտանեօք, եթէ իրենց ընտանիքը Պոլիս բերած են։ Ասոնց խնայութիւնները կը հաւաքուին ու յարմար առթիւ վաճառատան չէնքէն քանի մը աֆէի բաժին կը ծախուի եթէ արամադրելի ըլլայ, և անոնց համեմատութեամբ շահաբաժին մը կը տրուի։

Այս առևտրականներուն գլխաւոր զբաղումն է խափեար ու աղած եւ չոր ձուկ պատրաստել, արտածել ու ներածել։ Յաջողելու գլխաւոր պայմանն է արհեստին գիտակցութիւնը։ Մրցումէ վախ չունին։ Իրենք 7—8 վաճառատուն, համերաշխութեամբ կը գործեն եւ բնաւ թոյլ չեն տար որ դուրսէն ուրիշ մը այս գործին ձեռնարկէ։ Մինչեւ հիմա շատ քիչեր հետամուտ եղած են դուրսէն այս գործին։ Ասոնց շահը, ինչպէս բոլոր ուսեստի գործով զբաղող առևտրականներունը, սրուշապէս կարելի չէ սահմանել։ Անյաջող տարիներու մէջ կրնան իրենց ծախքը հանել, իսկ յաջող տարիներու մէջ աննշան դրամադուլիսով մը կրնան մինչեւ 1500 օսկի տարեկան շահ մը արտադրել։

Պոլսոյ Պալըք Բաղարի այս առևտրականներուն պատրաստած, ներածած ու արտածած գլխաւոր վաճառքները և անոնց ներածած, արտածած ու սպառած վտայրերը հետեւեալներն են. —

Տարին իբր 50,000 ոսկիի սեւ ու կարմիր խավեար եւ ձկնկիթ կը ներածուի, եւ այս քանակութեան մեծագոյն մասը Պոլսոյ Պալլըք բազարի խավեարճիները կ'ստանան։ Ղալաթիոյ խավեար խանի խանութպանները, որոնք աւելի ծանօթ են, իրենց առեւտուրին քանակին նայելով, միւսներուն քով մանրավաճառներ են։ — Խավեարի կեդրոնը Ասթրախանն է, եւ անկէ կը ներածուի ի Թուրքիա։ Պոլսոյ հրապարակին վրայ ծախուած սեւ խավեարը երեք տեսակ է, — եփսրա, Ա. տեսակ եւ Բ. տեսակ։ Էփսրային հաւկիթները հաւասար մեծութեամբ խոշոր են եւ գոյնը եփենոսի նման սև կ'ըլլայ։ Գինն է 85—100 զրուշ. լիւր. օսմ. 120 զրուշ.։ Տարին կ'սպառուի 150—200 տակաւ։ Ա. տեսակին հաւկիթները քիչ մը աւելի փոքր են եւ հատիկները անհաւասար։ Իսկ գոյնը կանաչորակ է։ Գինն է 65—75 զրուշ. Լիւր. 0սմ. 120էն։ Տարին կ'սպառուի 200—250 տակաւ։ Բ. տեսակին հաւկիթները փոքր, անհաւասար, ճաթած եւ չոր են։ Այս տեսակը միւսներէն աւելի կ'սպառուի, Գինն է 50—60 զրուշ. Լ. 0սմ. 120 զրուշէն։ Ռուսիայէ ներածուած այս վաճառքներուն պայմանաժամն է 21 եւ երբեմն 41 օր։ Տարին 1500-2000 տակաւ կարմիր խավեար կը ներածուի, Գինն է 10 զրուշ. Լ. 0սմ. 110 զրուշէն։ Ձկնկիթ կուգայ Բօս Սայխոէ իբր 2000 քիլօ։ Գինն է 40-45 զրուշ.։ Աստիցմէ զատ Պոլսոյ Պալլըք բազարի հրապարակին վրայ կը ծախուին բաւական քանակութեամբ տեղական վաճառքներ։

Տարին իբր 3000 օխա սեւ խավեար կը շինուի Ատաբազար, Պաֆրա եւ Չարչամպա։ Գինն է 60-65 զրուշ.։ Շատ մեծ քանակութեամբ կարմիր խավեար կը շինուի Պրուսայի մէջ, իսկ Իզմիրէ (1300 օխա), Պրուսայէ (500 օխա) եւ Բրէվէզայէ (500 օխա) ձկնկիթ կուգայ Պոլիս։

Աղած ու չորցած ձուկերու վրայ ալ շատ կարեւոր գործեր կ'ըլլան Պալլըք բազարի հրապարակին վրայ։ Տեղական սպառումէն զատ տարին իբր 200,000 ոսկիի վաճառք կ'արտածուի Յունաստան, Պուրկարիա, Ռումանիա, եւ ասոնց մեծագոյն մասը Պոլսոյ խալիքաճիները կը պատրաստեն։ Ասոնք, տարւոյն համեմատ, մեծաքանակ թորիք, բալամուտ, սթավրիտ, սկումրի, քօլիոս, խամսի, ամէշ պալլըք ու երլան պալլըք կ'աղեն եւ տախառներով կ'արտածեն վե-

ըոյիշեալ երկիրները: Կը չորցնեն ու կը ծխեն նաեւ լիքօ-
րինոզ, թխթիւն պալըղը, օքթարոտ, չիւոզ եւ բաւական
քանակութեամբ կ'արտածեն:

Այս տեղական վաճառքներէն դատ, օտար երկիրներէ
ալ անգամ ու չոր ձուկեր կը ներածուին, սակայն բազմա-
տաբար աննշան քանակութեամբ: Տարին 30,000 ոսկիի ունե-
կա, անչուէզ, սարաեղա, լիզորինոս եւ մօրիւ կողգայ Իտա-
լիայէ, փրանսայէ, Ռումանիայէ, Ռուսիայէ եւ մինչեւ իսկ
Հոլանտայէ ու Անգղիայէ:

ՀԱՍՈՅԹԻ ԱՂԲԻԹՆԵՐ

ԵՌԱԿԱ - ՄԱՔԷ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌՔ ՄԸ

×

Եռակա-մաթէն ծառ մըն է, որուն տերեւը, իբր սնուն-
դի կարեւոր վաճառք մը, մեծ սպառում ունի Ամերիկայի եւ
ուրիշ դաղթավայրերու մէջ: Այս տերեւը, շատ չանցած,
առեւտրական հրապարակներու վրայ խիստ մեծ կարեւորու-
թիւն ունեցող վաճառք մը պիտի ըլլայ, որովհետեւ հակա-
ռակ շատ աժան ըլլալուն, իր սննդարար եւ առողջապահիկ
յատկութեանց համար ամէնէն սովորական ու համաշխար-
հիկ ըմպելին պիտի ըլլայ ի մօտոյ:

Եռակա-մաթէն Հարաւային Ամերիկայի յատուկ բերք
մըն է: Առաջին անգամ Բարակուէյ հաստատուած սպա-
նիացի Յիսուսեանք դայն գտան ու գնահատեցին: Անոնք
բաւական ժամանակ գաղտնի պահեցին ու միայն իրենք
վայելեցին անոր գործածութիւնը: Բայց ապա տակաւ տա-
րածուեցաւ, մինչեւ իսկ Ֆրանսացի բուսաբաններ ուսում-
նասիրեցին այդ ծառին մշակութեան պայմանները եւ գտան
ուրիշ կլիմաներու ներքեւ ալ աճեցնելու միջոցները: Եռակա-
մաթէի տերեւները կը չորցնեն, տաք գլաններու մէջէ

անցընելով կը փշրեն, փոշի կ'ընեն ու թէյի եւ սուրճի նման եփելով կը խմեն: Եռպա-մաթէն այս երկու ըմպելիներուն յատկութիւնը ունի, բայց անոնցմէ շատ աւելի օգտակար ու համով է: Այս ըմպելին գլխաւոր յատկութիւնն է սննդաբար ըլլալը: Հարաւային Ամերիկայի բնիկները զայն հաւատար կը բռնեն իրենց յատուկ ալիւրի մը՝ ֆաւալիին: Առողջութեան կողմէ, կը զովացնէ, կը զօրացնէ, ակռաներուն փայլը կը պահէ, շունչը կը մաքրէ ու անոր առողջ, անոյշ հոտ մը կուտայ, եւ յետոյ՝ խիստ աժան է, օխտն 10 փարա (100 քիլօն 5 ֆր.) : Առ այժմ 20-25 միլիոն քիլօ տերեւ կ'արտածուի Հար. Ամերիկայէ: Յարանտական կառավարութիւնը իր գաղթավայրերու զօրքերուն համար մեծաքանակ կը գնէ: Գերմանիա ալ փորձի համար նմոյշներ ուղած էր այս տերեւներէն եւ Միացեալ Նահանգաց մէջ ալ Եռպա-մաթէի ընկերութիւններ կազմուած են, ժողովրդին մէջ այս աժան ու օգտակար ըմպելին դործածութիւնը տարածելու համար: Այս իրողութիւնները եւ նոյն իսկ այդ տունկին յատկութիւնները ցոյց կուտան թէ անիկա շատ քիչ ժամանակուան մէջ ամէն տեղ խիստ մեծ սպառում պիտի ունենայ եւ ատով ամէն հրապարակներու վրայ կարելոր վաճառք մը պիտի ըլլայ: Հետեւապէս կ'արժէ որ անոր մշակութեան եւ առեւտուրին վրայ փոքր ի շատէ տեղեկութիւն ունենանք:

Այս-նոր վաճառքը մեր ընթերցողներուն ուսումնասիրութեան յանձնարարելու ուրիշ շարժառիթ մը ունինք, զոր յայտնել անօգուտ չըլլար թերեւ: Երբ վերջերս հրատարակուած Աւստրալիացի միլիառատէր Ճէյմս Քլէյսընի « Հարիւր եւ մեկ միջոցներ հարստանալու » գիրքը կարդացինք, տեսանք թէ այդ տունկը՝ հարստանալու իբր լաւագոյն աղբիւր մը յանձնարարուած էր առ հասարակ ամէն երկրի գործի մարդոց, մանաւանդ անոնց որոնք համեստ դրամագլուխով եւ չափաւոր աշխատութեամբ կը փափաքին մեծկակ հարստութիւն մը գիղել: Քլէյսըն այդ տունկին մշակութենէն ու առեւտուրէն օգտուելու համար հետեւեալ միջոցներն ու հաշիւները ցոյց տուած է: Կ'ըսէ թէ որովհետեւ այդ ըմպելին իր ունեցած ընտիր յատկութիւններուն համար տիեզերապէս պիտի գնահատուի եւ տարեկան հարիւ-

րաւոր միլիոններու սպառում պիտի ունենայ շատ քիչ մի-
ջոցի մը մէջ, անոր տունիը մշակելով, կամ տերեւները մե-
ծաքանակ ներածելով ու փոքրաքանակ ծախելով շատ մեծ
հասոյթներ կարելի է արտադրել: Մշակութեան համար սա՛
հաշիւը ցոյց կուտայ: Եռպարմաթէն մէկ հէքթար մշակելու
համար հինգ տարուան մէջ 44 ոսկի ծախք կ'երթայ: Առա-
ջին հունձքը՝ հինգ տարիէն՝ 40-50 ոսկի մը զուտ շահ կու-
տայ: Երկրորդ տարին այդ արդիւնքը կը բարձրանայ 70-
85 ոսկիի: Վերջապէս երրորդ ու չորրորդ տարին այդ զու-
մարը կ'ենէ 140-150 ոսկիի զուտ արդիւնքի մը եւ այսպէս
շարունակաբար:

Այս ձեռնարկը ապահով գործ մըն է: Տունիը դիմաց-
կուն է ծախսը՝ շահուն հետ բազդատելով՝ ոչինչ բան մըն է,
մէկ հէքթարին 15-20 ոսկի, որով քանի մը հարիւր ոսկիի
դրամադուլս ունեցողներուն հարստանալու համար յանձ-
նարարելի է այս տունիին մշակութիւնը որ շատ երկրի կլի-
մայի կը յարմարի: Նոյնքան նաեւ շահաւոր է այս տունիին
առեւտուրը: Անոնք որ մէկ կողմէ մեծաքանակ ներածեն եւ
միւս կողմէ սալատին գլխաւոր քաղաքներու մէջ անոր գոր-
ծածութիւնը տարածել, ընդհանրացնել, կրնան շատ ստոյգ
ու լաւ ընդունելութիւն մը գտնել եւ լիովին վարձատրուիլ:

ՔԱՇՄԻՐ ԵՒ ՔԱՇՄԻՐ ՏՆՔՕՍ

Թիպէնի շալերը. — Քաշմիրի թիւը եւ հիւսուածքն. — Քաշ-
միրի տէրս եւ անոր պարմանքիւնը. — Հանրիկութիւնը.

×

Քաշմիրը կեդրոնական Ասիոյ բարձր սարահարթերուն
եւ մասնաւորապէս Թիպէդի յատուկ տեղակ մը այծի բուրդ
է, որ իր անունը առած է անդէ. Հնդկաստանի Քաշմիր
քաղաքէն: Հոն տեղական ճարտարարուեստ մը կայ, որ այս
այծին բուրդէն առաջ եկած թելերով կը շինէ հնդկական
ֆաշնիւր անուամբ նշանաւոր շալերը: Թիպէդի այծերուն
տեսակը տարածուած է բովանդակ կեդրոնական Ասիոյ մէջ.

— Աֆղանիստան, Մօնղոլիա, եւ ռուսական ու չինական թուրքաստանի մէջ։ Այս այծին բուրդը խիստ կաշուղ, բարակ եւ մետաքսի պէս փայլուն է եւ զանազան դոյներ ունի. — ճերմակ, դեղին, մոխրագոյն։ Քիւօն, խամ վիճակի մէջ, կ'արժէ 10-30 զրուշ բուրդին համեմատ։ Քաշմիրի այծին ամէնէն յարգի բուրդերը ռուսական եւ չինական թուրքաստանի մէջ գտնուածներն են։ Յետոյ կուգան Մոնղոլիոյ եւ հնդկական կոչուած այծերու բուրդերը։ Առաջինները ամէն տարի կարաւաններով կը բերուին Նիժնի-Նովիորոտի տօնավաճառը, իսկ Մոնղոլիոյ տեղալիները արեւելեան Չինաստանի նաւահանգիստներէն կ'արտածուին։ Հնդկաստանի տեսակները ուղղակի Պոմպա եւ անկէ Լոնտոն կը զրկուին։ Քաշմիրի բուրդերէն տարին 1700 հակ Լոնտոն կը հասնի։ Քաշմիրի այծերուն այս զանազան տեսակներուն վրայ պէտք է աւելցնել Միջին Ասիա գտնուած ուրիշ տեսակ մը, որուն ճերմակ եւ մութ գոյն բուրդերը Իզմիրի ճամբով կ'արտածուին։ Մարսիլիա բաւական մեծ քանակութեամբ կը ներածէ այս բուրդերէն, որոնք միմիայն փեղոյրի շինութեան կը գործածուին, մինչ քաշմիրի բուրդը կը ծառայէ մանաւանդ հիւսուածոներու պատրաստութեան։ Քաշմիրի թելը կը շինուի այծին զուտ բուրդովը կամ ոչ-խաբի բուրդ խառնելով, որ նրբութիւն եւ տոկունութիւն կուտայ թելերուն։ Այս թելերը ոչխարի բուրդին թելերուն պէս կը սանտրուին ու կը գզուին։ Սանտրուելու համար կ'ընտրուին ամէնէն երկայն թելերը եւ մնացածները կը գզուին։ Սանտրուած թելը նշանաւոր է իր կակուղութեամբ եւ փայլունութեամբ, բայց տոկունութիւն եւ դիմացկունութիւն չունի։ Ուստի կերպաս շինելու անյարմար է եւ դրէթ է միայն դուլպայի, ֆրանէլի համար կը գործածուի։ Քաշմիրի թելերուն ամէնէն ընթացիկ տեսակները քիւօն 20-30 հազար մէդր կշռողներն են, որոնք կ'արժեն 40-45 զրուշ։ Կերպաս շինելու համար կը գործածուին ոչխարի բուրդով խառն քաշմիրի թելեր, որոնց մէկ քիւօն 30-40 հազար մէդր կուգայ եւ կ'արժէ 35-40 զրուշ։ Այս խառնուրդ թելերուն քիւօն երբեմն 70 եւ նոյն իսկ 80 հազար մէդր կուգայ, որովհետեւ շատ բարակ է, եւ կ'արժէ 60-75 զրուշ։ Քաշմիրի բուրդը շատ չի գզուիր, եւ քիւօն 8-12

հազար մէդր կուգայ։ Ընդհանրապէս կը գործածուի քանի մը տեսակ կերպաւորներու եւ ֆանթեզի ծածկոցներու շինութեան։ Ոչխարի բուրդով խառն քաշմիրի գլուած թելերը ընդհակառակն շատ կը գործածուին կանանց յատուկ մանթօններու եւ էրիկ մարդոց քաւսքսիւններու համար։ Այս թելերուն քիւլոյէն 10-15 հազար մէդր կ'ենէ։ Քաշմիրի բուրդը մետաքսի հետ խառնուելով, առաջ կը բերէ խիստ փայլուն թել մը, որ նշանաւոր է իր նրբութեամբ եւ տոկունութեամբ։ Քաշմիրի կերպասը կը շինուի զուտ կամ խառն թելերով եւ խաչածեւ հիւտուածք մը ունի։ Կահուղ եւ մետաքսանման է եւ մակերեսին վրայ դառնուած նուրբ թելերը կը փայլին։ Այս հիւտուածոն շինուած է քաշմիրի շաւերուն կերպասին հետեւողութեամբ։ Երբեմն քաշմիրը թեթեւապէս կը ճմլեն, անփայլ եւ աղուամաղապին երեւոյթ մը տալու համար անոր։ Քաշմիրի թելերով կը շինուին բազմաթիւ ֆանթեզի կերպաններ, որոնք փայլուն եւ կահուղ կ'ըլլան, բայց ֆաշմիրի հիւստածոյ անունը վերապահուած է այն կերպաններուն, որոնք սանտրուած թելերով խաչածեւ կը հիւտուին։ Սեւ գոյն քաշմիրը գլխաւորապէս կը գործածուի շրջագլխոտներու եւ մանթօններու համար։ Մէդրոն 12½ էն մինչեւ 40-50 դրուշ կ'ըլլայ։ Մէյ մըն ալ կայ ֆաշմիր s'hefou, որուն հիւստածքին տեղը շատ նուրբ անկիւնադիւծ մը կայ եւ կը կոչուի խաչահիւսք։ Քաշմիր ա'էքօսին թեղանը մէրինոսի սանտրուած նուրբ թելերովը կը շինուի։ Առէջքին համար ամէնէն աւելի գործածուածն է թիւ 40 ը, որուն մէկ քիւլոյէն 56 հազար մէդր կ'ենէ, իսկ թեղանի համար կը գործածուի 45էն (63 հազար մէդր) մինչեւ 100 (160 հազար մէթր) թիւ, խաչահիւսքերուն թիւին համեմատ։ Քաշմիր ա'էքօսի հիւսքը առէջքի բացութիւն մը կը պահանջէ, որով երեսը մեծ մասամբ կը կաշմուի թեղանով։ Այս թեղանը շատ նուրբ եւ կահուղ ըլլալով, հիւտուածոյին կուտայ կահուղ եւ փայլուն երեւոյթ մը որ ընտիր տեսակներուն մէջ կը յիշեցնէ քաշմիրի թելերով շինուած կերպանները։ Ասկէ առաջ եկած է ֆաշմիր s'hefou անունը։ Սկիզբները, այսինքն 1830ին միջոցները, քաշմիր ա'էքօսը կը շինուէր Ամիէնի մէջ։ Առէջքը բուրդէ էր, խամ մետաքսի թելերով շրջապատուած։ Այսօր առէջքը զուտ

բուրդէ է, թեզանին պէս: Քաշմիր տ'էքօսը, որ շատ տա-
րածուած է, գլխաւորապէս կը շինուի Ռէմսի եւ Բիքարտիոյ
մէջ: Ծագմամբ Ֆրանսական ապրանք է եւ երկար առեւն
Ֆրանսայի մէջ միայն շինուած է: Քանի մը տարիէ ի վեր
մեծաքանակ կը շինուի Սաքսի մէջ Հանրիէդդա անունով:
Ասիկա բուն քաշմիր տ'էքօսէն աւելի բաց առէջքով կը հիւս-
ուի եւ մասնաւոր ֆինիշ մը ունի որ աւելի փայլուն երեւոյթ
մը կուտայ իրեն: Ֆրանսայի մէջ ալ կը շինուի Հանրիէդդան
բայց ո՛չ Գերմանիոյ շինած քանակութեան չափ: Քաշմիր
տ'էքօսը շատ կը գործածուի բովանդակ եւրոպայի եւ Ամե-
րիկայի մէջ: Մէդբօն կ'արժէ 1-5 Ֆրանք, հիւսուածոյին
լայնութեան եւ մէկ քառորդ բթաչափ մասին մէջ (0 մէդր
00675) պարունակուած խաչահիւսքերուն թիւին համեմատ:
Մէկ քառորդ բթաչափին մէջ 8 էն մինչեւ 30 խաչահիւսք
կը գտնուի: Քաշմիր տ'էքօսը կը շինուի բազմաթիւ լայնու-
թիւններով, որոնց ամէնէն գործածականներն են 10, 120,
150, 170 եւ 180 սանդիւիէդրնոցները:

Թուրքիա տարին կը ներածէ իբր 2 միլիոն մէդր քաշ-
միր 41 միլիոն դրուշ արժէքով:

Սակարանի Կեանքը

AU MIEUX

×

Դրամատէրեր սակարանի մէջ գործառնութիւն մը ընե-
լու համար, իրենց հոն ներկայ գտնուելուն հարկ չիկայ:
Շատ հեռուէն, մինչեւ իսկ օտար երկիրներէ ալ, կրնան ի-
րենց գործակալներուն հեռագրով հաղորդել իրենց հրաման-
ները եւ օրը օրին հետեւիլ սակարանական գործերու: Այ-
ժեթ ուղիները կանխիկ գնելու կամ ծախսելու համար սա ե-
րեք տեսակ հրամանները կը արուին. —

1. — Լաւագոյն գնով (au mieux)
2. — Որոշեալ գնով (au cours limité)
3. — Միջին գնով (au cours moyen)

Սակարանին դործակալը կամ միջնորդը իր յաճախութեան ստացած հրահանգին համեմատ կը գնէ կամ կը ծախէ ու կ'իմացնէ անոր, Սակարանի մէջ կանխիկ գործառնութեանց համար ամէնէն աւելի գործածուած եղանակը շաւազոյն գինով (au mieux) գործելն է: Գործակալը պարտաւոր է այս հրամանը առնելուն պէս օրուան գնով, եւ ի հարկէ կարելի եղածին չափ լաւագոյն գնով առնել կամ ծախել: Որոշեալ գնով տրուած հրաման մը այն տսեն կը գործադրուի, եթէ սակարանի այն օրուան գիններուն համաձայնի, եթէ ոչ կը ջնջուի: Միջին գինը կը գտնեն արժեթուղթին նոյն օրուան էն բարձր գինը ու էն վար գինը գումարելով եւ անոր կէսը առնելով: — Սակարանի մէջ ապառիկ գործառնութեանց համար ալ այս կարգի հրամաններ կը տրուին, միայն թէ փոխանակ երրորդ տեսակին՝ միջին գինին՝ առաջին գինի (premier cours) եւ վերջին գինի (dernier cours) հրահանգ կը տրուի: Առաջին գին կը նշանակէ տակաւին սակարանը պաշտօնապէս չը բացուած, դուրսը կտտարուած գործառնութիւններուն գինը, իսկ վերջին գինը գործակալներուն սակարանէն վերջ ժամը Յին (Ը. Ե.) իրենց մէջ որոշած գինն է: Սակարանի մէջ կանխիկ գործառնութիւններ կարգադրելու համար մինչեւ հինգ օր պայմանաժամ կը տրուի: Երբ մէկը իր ծախած արժեթուղթը հինգ օրուան մէջ չյանձնէ գնողին, հինգերորդ օրը պաշտօնապէս կը գնուի եւ կը յանձնուի գնողին ու ծախքի եւ գինի տարբերութիւնը կը գանձուի միւսէն: Ապառիկ գործառնութիւններու պայմանաժամն է յաջորդ liquidationին օրը, որ արժեթուղթին տեսակին համեմատ կ'ըլլայ 15 օր կամ մէկ ամիս: Ֆրանս. պետական արժեթուղթերը, Պանք աը Ֆրանսի, Գոէտի Ֆոնտիէի եւ Ֆրանսայի երկաթուղիներու բաժնեթուղթերը 15 օրէն շիֆֆէ կ'ըլլան, իսկ միւս բոլոր արժեթուղթերը Էլն. մէկ ամիսէն: Լիֆիտաիօնը կը տեւէ հինգ օր: Եթէ այս հինգ օրուան մէջ ապառիկ ծախող մը չկրնայ արժեթուղթերը յանձնել կամ գնող մը չկրնայ դուրսը վճարել, տարբերութիւնը կուտայ եւ նոր պայմանաժամ կ'առնէ, որ կրնայ տեւել մինչեւ յաջորդ լիքիտաիօն: Իսկ պայմանաժամով եւ բռնով եղած գործառնութեանց մէջ, լիքիտաիօնի օրը ծախողը մինչեւ ժամը 1½ պատաս-

խան կ'սպասէ գնողէն թէ պիտի ստանա՞յ արժէթուղթերը եթէ ոչ ետ պիտի ձգէ: Գնողը երբ կը տեսնէ որ իր սակարկած արժէթուղթին նոյն օրուան գինները բարձր են, կը մերժէ բրիժը տալ, եւ վերջնականապէս կը գնէ արժէթուղթերը, զորս կը պահէ եւ կամ անմիջապէս ծախելով տարբերութիւնը կը շահի: Հակառակ պարագային եթէ գինները վար են, գնողը կը վճարէ որոշուած բրիժը ու այս կերպով կ'ազատի աւելի մեծ կորուստէ մը:

Մեծ սակարկանքներու, մանաւանդ Բարիզի սակարկանին մէջ խիստ մեծ ոգեւորութիւն մը կ'ըլլայ լիքիտատիօնի եւ բրիժ վճարուելու օրերուն: Ահագին գումարներու կարգադրութիւններ ու վճարումներ կ'ըլլան:

ՆՈՒԻՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԸ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Խ Ա Ն Ո Ւ Թ Պ Ա Ն Ն Ե Ր Է Ն Գ Ն Ե Յ Է Ք

×

1798 ին հրահարակուած առեւտրական գրեհ մը կը փառնէ հետեւեալ հետաքրքրական տղերքը. —

Սպառողը գրէթէ երբեք յարաբերութիւն ունենալու չէ արտադրողին հետ: Թէ՛ մէկուն եւ թէ՛ միւսին լաւ իմացուած շահը այսպէս կը պահանջէ: Անկարելի պիտի ըլլար երեւակայել քաղաքի մը մէջ շրջաբերող ջուր մը առանց խողովակներու, որոնք կեդրոնական աւազանէ մը առնելով այդ ջուրը, կը տանին կը բաշխեն ժողովրդեան: Վաճառքներու համար ալ այսպէս է: Անհատներ բաղմամբիւ արտադրովայրերէ կը հաւաքեն կ'ամբարներ եւ յետոյ սպառողներուն միջեւ կը բաժնեն: Արտադրողը սպառողին հետ ուղղակի յարաբերութեան մէջ գնել ուղելը կը նմանի ըսելու որ իւրաքանչիւր ոք իր առեւտրական նամակները իր անձնական միջոցներով զրկէ, մինչդեռ թղթատարական վարչութեան կազմակերպութեանը շնորհիւ միայն կարելի է

նախակներ զըկել թէ՛ արագ եւ թէ՛ խնայողական կերպով։ Ապրանք մը, անոր լեզուէն հասկցող վաճառականի մը կողմէ գնուելով, քանի՛ զրուշի ալ ծախուի, դէթ արժէգին մը կ'ունենայ, մինչ եթէ արտադրողը ինք ուղղակի ծախէ հասարակութեան, միջնորդի հակակշռէն զերծ կ'ըլլայ եւ չարաչափութիւններ կրնան պատահիլ։ Ճշմարիտ վաճառականութիւնը կ'ըզդուշանայ այսպիսի սխալումներէ եւ խտրել կը պահպանէ փոքրաքանակ, կէս մեծաքանակ, բուն մեծաքանակ վաճառականներու եւ յանձնակատարներու նուիրապետական կարգը։ Ամենքը աւելի կամ նուազ յաճախորդը լրարով իրարու, ի հարկէ պարկեշտ կը մնան, մինչ հակառակը կրնայ պատահիլ եթէ բնական նուիրապետութեան մը մէկ կամ աւելի աստիճանները զանց ըլլան։ Այսպէս, հասարակութիւնը կամ սպառողը գործ ունենալու է միայն խանութպանին հետ։ Եթէ մեծաքանակ վաճառականին կամ արտադրողին դիմումը ընէ աժան առնելու յուսով, ընդհակառակն աւելի սուղ կը գնէ եւ կը խաբուի։ Վաճառականին եւ խանութպանին աշխատելու եղանակը բոլորովին տարբեր է։ Խանութպանը պարտաւոր է կատարելապէս ճանչնալ այն վաճառքը զոր կը ծախէ։ Վաճառականը ընդհակառակն պէտք չունի ճանչնալու իր ծախած ապրանքը, կը բաւէ որ տեսականօրէն գիտնայ անոր գլխաւոր հանգամանքները, որովհետեւ սովորաբար միջնորդի մը ձեռքով կը գնէ ու կը ծախէ։

Ոմանք կը կարծեն որ առեւտրական ուսուցման պէտք չկայ եւ քռաքիֆ կը բաւէ։ Բայց սխալ է այս։ Բռաքիֆ ունենալ կը նշանակէ գրասեղանի մը առջեւ ժամերով նստիլ միեւնոյն հասցէները դրել, միեւնոյն յաւելումները ընել։ Ոմանք ալ կը կարծեն որ հաշուակալութիւնը կրնայ բովանդակ առեւտրական գիտութիւնը կազմել։ Ասիկա կը նմանի կողմնացոյցը նաւապետութեան արհեստին հետ շփոթել։ Գործի մարդը անհրաժեշտաբար պէտք ունի բո՛ւն առեւտրական գիտութեան, որուն ուսուցման ընդհանրացումը ամենամեծ բարիքը պիտի ըլլայ։

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԳԵՐՄԱՆ ԱՌԵԼՍՐԱԿԱՆ ԼԵզՈՒԻ

Ա. Ս. Ս. Ս.

Բ. ՀԱՏՈՒԱԾ

ԴԱՍ 17.

ich.	wir.	Sie.	uns.	auf.	für.
էի	լիւ	Սի	աւ	աւ	ֆիւ
եւ	մենք	դուք	մեզ	վրայ	համար

gezogen.	wechsel.	erhalten.
կեցկէն	շէխտել	եւհալնել
քաշած (փոխ գիր)	փոխ գիր	ստացած

auf uns.	auf Sie.	auf die Herren
աւ	աւ Սի	աւ քի շէխտել
մեր վրայ	ձեր վրայ	Տիրաց . . . ի վրայ

meine Rechnung.	für meine Rechnung.
մայի Ռէխնաւի	ֆիւ մայի Ռէխնաւի
իմ հաշիւս	իմ հաշույս համար

ich habe gezogen
 էի հաշի կեցկէն
 (եւ) (փոխ գիր) քաշած եւ . քաշեցի

ich habe erhalten.
 էի հաշի եւհալնել
 (եւ) ստացած եմ, ստացայ

wir haben gezogen.
 Լիւ հաշի կեցկէն
 մենք քաշած ենք, քաշեցինք

wir haben erhalten.

Վեր հասցեն եւ հալիւն

մենք ստացած ենք, ստացանք

wir haben auf Sie gezogen.

Վեր հասցեն մէջ էի կեցելն

ձեր վրայ (փոխգիր) քաշեցինք

ich habe auf die Herren... gezogen.

Եւ հասցե մէջ էի Հերրներ... կեցելն

Տիրաց...ի վրայ (փոխգիր) քաշեցի

Դ Ա Ս Ի Տ.

was

չեւ

զոր

voll

քիչ

ի

danken

դաւանելն

հնորհակալ ըլլալ

erwarten

եւ լսելն

սպասել

ersuchen

եւ խնդրելն

խնդրել

zeichnen

ցանկն

նշանակել, ստորագրել, մեծալ վճարում

Reineffe

Ռեյնէֆէ

վճարում

Achtung

Ախտնգ

յարգանք

hierdurch

հիերդուրչ

այսու

Ihre Reineffe

Իւրե Ռեյնէֆէ

ձեր վճարումներուն

wir erwarten

Վեր եւ լսելն

(մենք) կ'սպասենք (մենք) կ'սպասենք ձեր վճարումներուն

wir erwarten Ihre Reineffe

Վեր եւ լսելն Իւրե Ռեյնէֆէ

was ich zeichne

չեւ եւ ցանկն

զոր (եւ) կ'ստորագրեմ, կը նշանակեմ

was ich hierdurch zeichne

չեւ եւ հիերդուրչ ցանկն

զոր այսու կը նշանակեմ

ich ersuche hierdurch
 Էկ ես խնդրում եմ
 (ես) այսու կը խնդրեմ

höflich dankend Achtungsvoll
 հեօջիկ շնորհակալութեամբ Ախտնգսվոլ
 շնորհակալութեամբ յարգանք

wir zeichnen höflich dankend
 Էկ ես շնորհակալութեամբ հեօջիկ շնորհակալութեամբ
 մենք շնորհակալութեամբ

wir erwarten Ihre Rimesse und zeichnen Achtungsvoll
 Էկ ես սպասում եմ Ձեր Ռիմեսսէ և մենք յարգանք
 (մենք) կ'սպասենք ձեր վճարմանը և մենք յարգանք

ԱՌԵԼՍՐԱԿԱՆ

Ն Ա Մ Ա Կ Ն Ե Ր

افندی

مکتوب عاجزانہ مہ مربوطاً تقدیم قلمسان بوصلہ دہ اسمی
 محرر تجارتخانہ معاملات تجارتیہ حقندہ بندہ کزہ بعض تکلیفاتدہ بولند یقیندن
 معاملاتمکز نوعی بو تجارتخانہ یہ ۲۰,۰۰۰ فرانق قدر قرہ دیتو آچمغہ
 بندہ کزی مجبور ایدہ جکی کبی لدی الحاجہ دہا کلیتلو بر مبلغ ایلہ
 قارشولقسمر اولہرق معاملاتدہ بولنقلغم دخی ملحوظ بولدیغندن سمرک
 بروسہ شہریلہ اولان معاملاتمکز نہ قدر واسع و متنوع اولدیغنی
 بیلیدیکم جہتلہ بو تجارتخانہ نک لایق اولدیغنی اعتبار و امینتک درجہ
 سی حقندہ بندہ کزہ صورت صحیحہ دہ معلومات اعطا ایتک ایچون
 ذاتکردن بشقہ مناسب برکیمسہ تخطر ایدہ مدم بو باندہ اعطا اولنہ جق
 معلوماتدن مذکور تجارتخانہ نک خبردار اولہ میہ جغنی علاوہ تأمین
 ایلرم. باقی سلام مخصوص عاجزانہ مک قبول بیورلسنی تمی ایلرم افندم.

افندی

شهر جارىنك ۳۰ تاريخلى تحريرات بهيه كرده اشعار بيوريلان
تجارتخانه حقهده معلومات موثوقه اعطا ايدهمديكمدين طولاني حاصل
اولان تاسقم درجه نياهدهدر بوتجارتخانه ايله برخيلي وقتدن برى
هيچ بر معاملهده بولنديغمدين دوران ايدن شايعاه حواله سمع اعتبار
اولنور ايسه وسائط نقديهسى ايله غير مناسب بر طاقم معاملات
كيريشمش اولديني و ديكر طرفدن دخى تادياتي منتظماً ايضا ايتكمده
بولنديني تاميناً بيلديرلديكي جهته طوغريسى تكاليف واقعهسى
قبول ايديوب اتمامكزي توصيه ايدهميه جكمى و بشقه دفعه ده
نافع صورته ايفاي خدمت ايده بيلمكى اميد ايتكمده بولنديغمى عرض
ايديرم
باقى خلوص و محبت

85r

Այն վաճառատունը, որու անունը գրուած է ներքակ
թուղթին վրայ, առաջարկած է առեւտրական յարաբերու-
թիւն ունենալ մեզ հետ: Մեր գործին բերմամբ, ստիպուած
ենք 20,000 ֆրանքի չափ վարկ մը բանալ, եւ նոյն իսկ
կրնայ ըլլալ որ աւելի կարեւոր գումարներ պահանջող ըլ-
լանք: Գիտնալով որ Պրուսայի հետ առեւտրական ընդար-
ձակ գործեր ունիք, խորհեցանք որ դո՛ւք միայն կրնաք
ստոյգ տեղեկութիւն տալ մեզ թէ այդ վաճառատունը ո՛ր-
քան վստահութեան եւ վարկի արժանի է: Անշուշտ աւելորդ
է ըսել որ այս մասին ձեր տալիք տեղեկութիւնները յիշեալ
վաճառատան պիտի չհաղորդենք:

Սիրալիլ բարեկենքով ելն.:

ԽՈՒՍԱՓՈՂԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Տէ՛ր

Շատ կը ցաւիմ որ ստոյգ տեղեկութիւն մը պիտի չկրնամ տալ այն վաճառատան վրայ զոր անցեալ ամսոյ 30 թուակիր ձեր նամակին մէջ յիշած էիք: Երկար ատենէ ի վեր առուտուր մը ըրած չեմ նոյն վաճառատան հետ: Եթէ զրոյցներու հաւատանք, իր կարողութենէն վեր շահադիտութիւններ կ'ընէ: Միւս կողմէ, կը հաւաստեն թէ օրը օրին կը վճարէ իր պարտքերը, այնպէս որ չեմ կրնար ստոյգ կերպով ըսել թէ այդ վաճառատան հետ առուտուր ընելո՞ւ էք թէ ոչ: Յուսալով որ ուրիշ անգամ աւելի օգտակար կ'ըլլամ ձեզ, կը խնդրեմ որ ընդունիք բարեւներս:

Դատական Քրոնիկ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ա. Պ Ե Ի Լ 20

Ե. Գարավէզիր օլլու դատարան դիմած է եւ Եէնի դաբու փայտի վաճառական Մէվլուտ աղայէ մուրհակով ունեցած 30 ոսկի աւանելիքին դանձումը եւ կամ սնանկութիւնը կը պահանջէ: Կը հարցուի Մէվլուտ աղային փաստաբան Հաքըր էֆէնտիի թէ ինչո՞ւ չի վճարեր այդ պարտքը: Ահաւասիկ փաստաբանին պատասխանը « Մէվլուտ աղան սնանկացած էր ու այդ պահուն Ն. Ֆոթիատիի առանց թուականի 30 ոսկիի մուրհակ մը սուած էր, որպէսզի եթէ անիկա իրեն ունեցած պահանջը չկրնայ մատայէն գանձել, այդ մուրհակով իրմէ պահանջէ: Ն. Ֆոթիատիի թէեւ մատայէն գանձած է իր պահանջը, բայց փոխանակ վերադարձնելու

մուրհակը, տակը Յունուար 26 թուական մը դրած եւ օղլուի օղլուի մէկ ու կէս ոսկիի ծախած է ն. Գարալէզլիր օղլուի Սա ալ, գիտնալով այս պարագաները, գնած է այդ մուրհակը, Ուստի այս գործը ընդհանուր դատախազին նըկատողութեան կը յանձնէ » :

Դատարանը, յետ խորհրդակցութեան, երդում կ'առաջարկէ ն. Գարալէզլիր օղլուի թէ նա փոխարէնը ամբողջովին հատուցանելով եւ օրինաւոր եղանակաւ այդ մուրհակը ստացած է ն. Ֆօթիատիսէն: Յիշեալը կ'ընէ երդումը, որով Մէլլուտ ազային 30 ոսկի վճարելը կը վճռուի:

Ծան. Խմբ. — Առեւտրական մը երբ առանց փոխարէնը ոտանալու ի հրամանի մուրհակ մը տայ ուրիշի մը, դատարանի առջեւ կրնայ մերժել այդ մուրհակին վճարումը, առարկելով թէ փոխարէնը չէ ստացած: Այս պարագային, դատաւորը միւս կողմին երդում կ'առաջարկէ, երբ անիկա երդնուի կը վճռուի հատուցանել մուրհակին գումարը, փոխարէնը ստացած ըլլայ թէ՛ ոչ: Տարբեր բան թէ կրնայ սուտ երդումին համար Պատժական դատարան դիմել մուրհակ տուողը: Եթէ այս կարգի մուրհակ մը երրորդի մը ձեռք գտնուի, դատարանը մուրհակը օրինաւոր եղանակաւ ստացած ըլլալու մասին երդում կ'առաջարկէ անոր, ինչպէս ըրած է ն. Գարալէզլիր օղլուի:

Ա. Պ Ե Ի, 18

Ապրիլ 12ին Յ. եւ Տ. Մինասեանի կողմէ փաստաբան Ս. Ա. յճեան էֆ. աղերսագիր մը տուած եւ Պոլիս, Բամօնտօ խան 55 թիւ բնակող Լիզօր Լիզօրիատիէ մուրհակով ունեցած 32 ոսկի պահանջին գանձումը եւ կամ սնանկութիւնը խնդրած էր: Պարտականին եղբայրը՝ Ա. քիլլէս Լիզօրիատիի՝ դատարան ներկայացած եւ յայտարարած էր թէ կոչնագիրը ըստ օրինի չէ հաղորդուած, որովհետեւ իր եղբայրը այդ սենեակը չի բնակիր: Մէջտեղ կը բերուի կոչնագիրը, եւ օրինաւոր նկատուելով այդ առարկութիւնը, երկրորդ կոչնագիր մը եւս զրկել կ'որոշուի: Ա. յճեան էֆ. կ'ըսէ թէ Ա. քիլլէս ալ իր եղբորը հետ ընկեր է, ուստի անոր հետ դատուելը կը պահանջէ: Բայց այդ միջոցին Չավուշ օղլուի փաստաբան Սամուէլ էֆ. աղերսագիր մը կուտայ եւ այդ դա-

տին մասնակցիլը կը խնդրէ: Պահանջուած 32 ոսկին դատարանը աւանդ կը ձգէ, եւ երկրորդ կոչնագիր մը ղրկելու որոշումը կը կրկնուի:

Ապրիլ 18 ին դատարան կը ներկայանան երկու կողմի փաստաբանները եւ Աքիլլէս Լիդորիատի: Վերստին կը կարգացուին տրուած աղերսագիրները եւ կ'սկսի դատավարութիւնը: Կոչնագրի մասին ֆամօնտօ խանի սենեկատէրին կողմէ կը ծանուցուի թէ Լիդոր Լիդորիատի հինգ օր առաջ Աթէնք մէկնած է: Դատարանը Աքիլլէսի կը հարցնէ թէ իր եղբօրը հետ առեւտրական ընկերութիւն ունի՞ թէ ոչ: Աքիլլէս կը պատասխանէ թէ ունի, բայց պահանջուած 32 ոսկին վճարումը Չավուշ օղլուի հեղափոխութեամբ է եւ Մինասեան եղբարց ալ գրուած է որ անկէ ստանան: Սամուէլ էֆ. խօսք առնելով կ'ըսէ թէ Լիդորիատի եղբարք այդ դրամը վճարելու համար Ամասեայէ իր փոխանորդեալին հեղափոխութեան եւ Մինասեան եղբարց ալ կը գրեն: Ասոնք ալ կը ղիմեն այդ դրամին համար եւ երկուստեք կ'ընդունին հեղափոխութեան, որով Լիդորիատի եղբարք կ'աղատին իրենց պարտքէն: Չավուշ օղլու որովհետեւ պահանջ ունէր Մինասեան եղբայրներէն այդ գումարը կը հաշուակցի: Այժեան էֆ. ցոյց կուտայ Մինասեան եղբարց Լիդորիատի եղբայրներուն քաշած մէկ հեռագրին պատճէնը, որով կը ծանուցանէին թէ այդ դրամը չեն ստացած, ինչ որ կը հաստատէ թէ չեն ընդունած հեղափոխութեան եւ այժմ իրաւունք ունին 32 ոսկին պահանջելու Լիդորիատի եղբայրներէն:

Դատարանը կը հարցնէ Սամուէլ էֆ. ի թէ կրնա՞յ ապացուցանել Մինասեան եղբարց հեղափոխութեան ընդունած ըլլալը: Սամուէլ էֆ. կը խոստանայ թուղթով ու տետրակով ապացուցանել, որով դատավարութիւնը կը յետաձգուի Ապրիլ 29 ին:

Ա. Պ Բ Ի Լ 22

Ս. Այժեան էֆ. աղերսագիր մը տուած է եւ Միհրան էֆ. Դաւիթեանի քօնքօրտադոյին ջնջուիլը կը պահանջէ:

Կարգացուեցաւ աղերսագիրը եւ բացատրութիւն պահանջուեցաւ Ս. Այժեան էֆ.է: Սա հարցուց թէ սնանկութեան գործին ժիւթ քովսէր Իպրահիմ էֆ. եւ սէնտիքներ

րէն Իսաք էֆ ներկայ չեն, ասոնց բացակայութեան դատաւարութեան մասնէլ օրինակա՞ն է թէ՛ ոչ:

Ընդհ. Դատախաղին կարծիքը առնուեցաւ որ արդելք մը չէր տեսներ: Ս. Ա. յճեան էֆ. ըսաւ թէ օրէնքը կը տըրամադրէ որ սնանկի մը սէնտիքները վկայեալ ըլլան, Դաւիթեանի սէնտիքներէն մին վկայեալ փաստաբան չէ եւ այս պարագան միայն բաւ է քօնքօրտաթօն ջնջելու: Երկրորդ՝ օրէնքը կը տրամադրէ որ սնանկի մը դոյքը եթէ պարտքին 30% ին չափ չըլլայ, անոր քօնքօրտաթօն չի վաւերացուիր: Դաւիթեանի բովանդակ գոյքը 26 սակի կարասի էր, զոր կինը առաւ, յայտարարելով թէ իրն է: Արդ՝ քօնքօրտաթօ մը կնքելու համար հարկ եղած օրինական 30% ը ի՞նչպէս ապահովուեցաւ:

Սէնտիքներէն ներկայ եղող Միսաք էֆ. պատասխանեց թէ սնանկութիւնը արդարեւ թափառաբար էր, ինչպէս նշանակուած է քօնքօրտաթօյին մէջ, բայց հիշիչի չէր եւ 30% ալ սնանկը ո՛ր եւ է կերպով հայթայթեց:

Նախագահը հարցուց Ս. Ա. յճեան էֆ. ի թէ աղբւսադրին մէջ սնանկին համար հիշիչի ըսած էր, այս մասին ի՞նչ ունի ըսելիք: Ս. Ա. յճեան էֆ. պատասխանեց թէ իր ըրած աւարկութիւնները բաւ են քօնքօրտաթօն ջնջելու: Ուստի սնանկութեան հիշիչի ըլլալը ապացուցանելու իրաւունքը վերադահելով, որոշում կը խնդրէ:

Դատարանը յետ խորհրդակցութեան վճռեց որ եղած աւարկութիւնները քօնքօրտաթօն ջնջելու բաւական չեն, հետեւապէս եթէ ուրիշ աւարկութիւն մը կայ, անիկա թող ըսուի:

Ս. Ա. յճեան էֆ. կը յայտարարէ թէ մեծամասնութիւն ապահովելու համար առանց մոխարէնի 27 ոսկիի մուրհակ մը ներկայացուած եւ իբր պահանջ արձանագրել տրուած է: Այս մասին երդում կ'առաջարկէ: Սէնտիքներէն Միսաք էֆ. կը պատասխանէ թէ մինչեւ քօնքօրտաթօյին կնքման օրը ե ո՛չ մէկ կողմէ ո եւ է դիտողութիւն եղած չէ: Քօնքօրտաթօյին կնքուէն վերջը այս կարգի աւարկութիւններ լսելի չեն ըլլար: Ս. Ա. յճեան էֆ կ'ըսէ թէ Դաւիթեան երեք տարի առաջ կէտիկ բաշա դաճուող տունը 800 ոսկիի ծախսեր է եւ տետրակներուն մէջ այս դրամին համար բնաւ հաշիւ մը

տնցած չէ։ Այս պարագան սնանկին հիշելի ըլլալը կը հառ-
տատէ։ Կը պատասխանուի թէ ծախուած տունը Դաւիթեա-
նի սեփականութիւնը չէր, աներոջն էր։ Կնոջը ինկած բա-
ժինով՝ բացէն քանի մը պարտքեր վճարուած են եւ այս
պատճառաւ տետրակին մէջ հաշիւ մը բանալու հարկ չէ
տեսնուած։

Ասոնցմէ զատ առարկութիւն մը չըլլալուն, Դատարանը
խորհրդակցեցաւ և այդ առարկութիւններուն անբաւական
ըլլալը նկատելով, մերժեց Ս. Այճեան էֆէնտիի ազդերսա-
գիրը։

Առեւտրական Քրոնիկ

ԲԱՄԲԱՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱՆԸ

Հաղիւթ կը գրեն Ապրիլ 28 թիւով. — Այս շաբթու բաժ-
բաղը մէկ Ֆրանք ինկաւ, բայց յետոյ իր առջի գինը գտաւ։
Հոս եւ Լիվրբուլի մէջ պատրաստ ապրանքի վրայ մեծ խնդ-
րանք կայ։ Մեր հրապարակին վրայ 15,000 հալ, իսկ
Լիվրբուլի մէջ 81,000 հալ ծախուեցաւ անյեալ շաբթու։
Տրամադրելի ապրանք քիչ կայ բամբակի արտադրավայրե-
րուն մէջ, որով հակառակ սպառումի խնդրանքներուն, շատ
ապրանք պիտի չգտնուի տրամադրելի։ Այս եղանակին վեր-
ջը, գիներու աւելի բարձրացում կը յուսացուի։ Բամբակի
նշանաւոր շահադէտ Մր. Բրայս, որ այս շաբթուան սկիզ-
բը կը ծախէր, հիմա գիները բարձր բռնելու ջանքեր կ'ընէ
մանաւանդ Մայիսին եւ Յունիսին յանձնելի ապրանքներուն
համար, Յառաջիկայ հունձքին վրայ այժմէն ո'րեւէ գաղա-
բար չի կրնար յայտնուիլ։ Եթէ այս տարի պակաս սթոֆ
ըլլայ, ինչպէս արդէն կ'երեւայ, բնականաբար դալ տար-
ուան բամբակին առաջին գիները բարձր պիտի ըլլան։ Պոմ-
պայի մէջ բամբակի հրապարակը հանդարտ է, թէեւ Եւրո-
պայի համար առաքումները կը շարունակուին։ Մանչէսթըրի
հրապարակին վրայ գիները հաստատ են եւ բամբակի մեծ
խնդրանք կայ, բայց գործաւնութիւնները այնքան կարե-

ւոր չեն, որովհետեւ յաճախորդները դժուարաւ կը համա-
կերպին այս բարձր գիներով ծախու առնել:

Բամբակ 12 Ապրիլ

Պատրաստ 5. 85

Մայիս — Յունիս 5, 95. Օգոստոս — Սեպտեմբ. 5, 93

Յուլիս — Օգոս. 5, 96. Հոկտեմբ. — Նոյեմբ. 5, 74

ԲՈՒՐԴԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Հավրի հրապարակին վրայ բուրդի գիները անցեալ շաբ-
թու իյնալու հակամէտ էին, բայց Մայիսի կարեւոր սրբո-
րեւուն (1) պատճառաւ, գիները բարձրացան եւ իրենց
մասինսմին հասան: Յետոյ հրապարակը հանդարտեցաւ,
եւ ի վերջոյ գիները դարձեալ կէս ֆրանք վրայ դրին:
Գալ շաբթու Անվէրսի մէջ Բլադայի բուրդէն 7000 պարկ
աճուրդով պիտի ծախուի եւ սրօին այս պակսութեան հե-
տեանքով, յանձնելի ապրանքները պիտի սղեն: Մէրինո-
սի նուրբ բուրդերուն գինն է Մայիսին յանձնելի 197½
ֆրանք, իսկ ֆուլագեն՝ 263 ֆրանք:

ՇԱԳԱՐ

Համպուրի մէջ հրապարակուած շաբաթի եւ խառնէի
յառուկ քերքը իր Ապրիլ 28ի քիւին մէջ հետեւեալ շահեկան
տեղեկութիւնները կուտայ շաբաթի հրապարակին վրայ. —

Մօտ օրէն յանձնելի շաքարներու գինը 20 բֆէնիկ ի-
ջած է, իսկ երկար պայմանաժամէ ետք յանձնելի շաքար-
ներուն գինը կայուն է: Այսու հանդերձ, սպառումը աւել-
ցած է: Գերմանիա եւ Անգլիա մեծաքանակ գնումներ չեն
ըներ, գիներուն աժանութենէն օգտուելու համար: Անգ-
լիացի սպառողները նկատելով որ շաքարի մաքուր պիտի
նուազի, իրենց ունեցած պատրաստ շաքարով կը գոհանա-
յին, բայց այս ամսու մէջ ելմտացոյցին վիճաբանութեան
առթիւ յայտնի եղաւ որ մաքսատուրքը պիտի չնուազի:

(1) Ռբրօրի եւ տէքօրի մասին ծանօթութիւններ պիտի տրուին
-Բեր-ի յաջորդ Թիւին մէջ:

Նոյնպէս Գերմանիոյ մէջ պիտի չընդունուի մաքար 100 քիլո-
յին վրայ 15⁰/₁₀ իջեցնելու առաջարկը, որով գերմանացի
սպառողներն ալ գիներու անկում յուսալով պիտի չնուա-
զեցնեն իրենց սպառումը: Հետեւաբար կը յուսանք որ եթէ
մինչեւ իսկ մեծաքանակ արտածում ալ չըլլայ, այս երկու
երկիրներու սպառումը մեծ թւիչ պիտի առնէ եւ գիներու
բարձրացման պիտի նպաստէ, սբօքը սպառելով:

ՊՈԼՍՈՑ ՆՍԻՍԱՆԳԻՍՏԸ

Ապրիլ 23էն մինչեւ Մայիս 15 Պոլսոյ նաւահանգիստը եկած
են կամ կ'ապաստին հետեւեալ առեւտրական շոգենաւները.—

ՌԻԻԹՕԼԻ՝ Ամասիս 5 Մայիս, ՀԻԼՏ Է ՌԻՅՕԻ Լօռէն-
ցօ 4 Մայիս: ՏՕՅՁԷ ԼԷՎԱՆԹԷԻ Տէշու 1 Մայիս, Լեմնու 3,
Սթամպոլ 8, Բարսնու 13 Մայիս: ՄԷՍԱԺԸՐԻԻ Տուրօ 30 Ապ-
րիլ, Սաղաիկէն 3 Մայիս: ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՈՅԻ՝ Սթեղա 30
Ապրիլ, ՖԼՕՌԵՐՕ ՌՌԻՊԱԹԻՆՕԻ Սթուրա 27 Ապրիլ, Պօնիս 22:

ՓՈԽՍՆԱԿԱԳԻՐԻ ԳԻՆՆԵՐԸ

Լոնտոնի վրայ չէք 1 Անգլ. ոսկի	109. 27 ¹ / ₂	զրուշ
Բարիզի » » 1 Օսմ. ոսկի	22. 95	ֆրանք
Պեդրիկի » »	18. 71	մսուք
Վիեննայի » »	21. 93	քուրոն

Արտածութիւն

Այս շաբթու ծախուեցաւ 15 սնտուկ ԱթիՈՆ, որուն 10
սնտուկը, Մալաթիոյ նուրբ ապրանք, գինեց Մ. Բօսիթի 140
զրուշէն, 4 սնտուկը, տրօկիսթ Նալլը խան, գինեց Մ. Նափա-
ւնուրա, 104 զրուշէն և 1 սնտուկը, չպուզ մալի, գինեց Մ.
Թարանթօ 107 զրուշէն, Ծխխուեցաւ նաեւ 1000 հակ թիֆ-
թիկ Սուսկուրլուի, Եօզլատի, Մատէնի և Իսքիլիպի ապ-
րանք 17¹/₂, 17³/₄, և 18—18¹/₂ զրուշէն, Գաւապեան գինեց
160 հակ, Արսենեան 250, Վիքալ 280, Էսուարսս 190 և Ֆօֆս
130 հակ Պէյրազար 19¹/₈ զրուշէն:

ՍինկիՐԻ Գեղարուեստական 4րդ ցուցահանդէսին բա-
ցումը կատարուած է Բերա, Պօն Մարշէի դիմաց, Ընդ. Տը-
նօրէնութեան սրահներուն մէջ: Ցուցահանդէսը ամէն օր
բաց է եւ մուտքը ազատ:

Արտօնածէր Հ. Ս. Խ. Իթիիճեան | Տպագր. Ն. ՊէրՊէրեան եւ Որդի

նացի տաղանդներ ու փափուկ ճարտար մատներ յաջողած են
տալ այդ ձեռակերտներուն, բաղդատարար շատ քիչ մաս-
նակի մէջ, շնորհիւ Սինկէրի կարի պարզ մեքենային, Հրա-
շալի շէ^ո որ Սինկէրի կարի այդ պարզ ասեղը յաջողած է էն
վարպետ նկարիչներու գլուխ գործոցները կազմող թապլօներ
պատկերացնել կտաւին վրայ գոյներու, երանգներու եւ ար-
տայայտութեան ապշեցուցիչ ճշտութեամբ ու բնականու-
թեամբ, ինչպէս նաեւ ամէնէն նուրբ, ամէնէն փափուկ ու ամ-
մէնէն կենդան հանգոյցներ ունեցող ժանեակներ գործել
զարմանալի ճապուկութեամբ։ Մէկ խօսքով, տպաւորութիւնը,
զոր ունեցանք ցուցահանդէսին այդ սրահը այցելելով, դիւ-
թիչ էր։ Եթէ ունեցանք դառն մաս մը մեր այդ տպաւորու-
թեան մէջ, ան ալ ցուցադրող յաճախորդուհիներու ա-
նուններուն մէջ հայ անուններուն շատ փոքր թիւ մը կազ-
մելն էր։ Այս պակասը, կը կարծենք թէ, հայ իգական սեռին
քով գեղարուեստի ճաշակին չգոյութիւնը մատնանշելէ ա-
ւելի — որովհետեւ սխալ պիտի ըլլար այդպէս ենթադրելը
— եղած կոչի մը, հրաւերի մը պատասխանելու մասին ցոյց
տրուած անտարբերութեան, անհոգութեան եւ կամ նոյն իսկ
անճարակութեան պէտք է վերագրել։ Պէտք է ըսենք սա-
կայն թէ նոյն սրահին մէջ ցանցառ թիւով հայուհիներու
կողմէ ցուցադրուած գործերը սրահին է՛ն փայլուն եւ է՛ն
յաջող ձեռագործներու կարգին մէջ պատուաբեր տեղեր կը
գրաւեն։ Ընթերցուհիները սիտի կրնան հաստատել մեր այս
ըսածը, գոնէ անգամ մը այցելելով Սինկէրի ցուցահանդէսը,
եթէ երբեք չեն այցելած տակաւին։ Մասնաւորապէս յիշա-
տակութեան ու շնորհաւորութեան արժանի են Օր. Գարա-
մանեան, Օր. Աննա Սինան, Օր. Խորասանճեան, Օր. Թաշ-
ճեան, Օր. Զիւլաճեան։

Գալով ցուցահանդէսին միւս սրահներուն մէջ ցուցա-
դրուած գործերուն, ո՛չ նուազ հիացման արժանի են։ Անոնք
որ ասկէ առաջ այցելած են արդէն Սինկէրի նախորդ ցու-
ցահանդէսները, տեսած են անշուշտ թէ ի՛նչ հրաշալի ձեռա-
գործներու ծնունդ տուած է Սինկէրի կարի պարզ մեքենան,
այն պզտիկ մոզական ասեղը, սկսելով մեծ, փառաւոր թապ-
լօներէ, ծաղկեկարներէ, մոզայիք առապէսքներէ, տանթէլ-
ներէ, չրջագետներէ եւայլն, եւայլն. մինչեւ վերջապէս
տնական անհրաժեշտ կահաւորման մաս կազմող ամենափոքր
ձեռագործներ։ Իսկ այս տարուան ցուցահանդէսը բոլորովին

նոր եւ գրաւիչ անակնկալ մը պիտի ըլլայ այցելուներուն հա-
մար, բոլոր այն սիրուն նորութիւններով, նոր ասեղներով,
նոր ճարտարութեամբ ու կատարելութիւններով, զոր Սինկէրի
մոգական ասեղը բերած է ասեղնագործութեան կանացի գեղ-
արուեստին մէջ: Արեւելեան հին ու նորաստեղծագործութիւն-
ներու ամենաճիշտ ու հաւատարիմ նմանութիւններ, ինչպէս
անկէպաղօ, ֆեսսե, սիւզեկի, Պուխարայի ասեղ, Տիւլալ, ար-
շաւա եւայլն, բանուած կազի եւ զանազան կտաւներու վը-
րայ, մասնաւոր շահեկանութիւն կրնան ունենալ մանաւանդ
այդ գործերը բանեցնողներու եւ արտածողներու համար,
որոնք կարեւոր թիւ մը կը կազմեն մեր մէջ:

Կ'արժէ եւ պէտք է երթալ այցելել Սինկէրի ցուցահան-
դէսը:

Յառաջիկայ թիւով

ՌԸԲՕՌԻ եւ ՏԵԲՕՌԻ սակարանական եւ առեւտրական
նշանակութիւններուն վրայ անփութի ծանօթութիւններ պիտի
տրուին: Նաեւ

Մանիֆաթուրայի երապարակը

Պաշտօն կ'ուզուի

Մանիֆաթիւրի գործերու մէջ փորձառու երիտասարդ
մը պատրաստ է պաշտօն ստանձնել ու եւ է վաճառատան մէջ
գոհացուցիչ պայմաններով: Դիմել Բիւրակնի Խմբագրութեան:

Մեր պատասխանները

Կը խնդրուի Տիար Հրանտ Նուրիճանեանէ ԲԻԲԻՍԿԵՆԻ
Խմբագրատունը հանդիպիլ:

ԲԻԲԼԱԿՆ

Ե Ս Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

«PURAGN»

REVUE ARMÉNIENNE
Bab-Ali Djaddessi, N°. 38

Թիւ 15

Ե Մ Ա Յ Ի Ս

1906

«پوراگن»

ارمنيجه غزنه سي
باب عالی جاده سنده؛ نومرو ۳۸

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ն Ե Ր

Տարեկան բաժնեգին, կանխիկ ղ2. 60
Վեցամսեայ » » » 30
Եռամսեայ » » » 15
Միամսեայ » » » 5
Ծանուցումներ կ'ընդունուին զիւ-
րամատչելի պայմաններով

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ն Ե Ր

Տարեկան բաժնեգինը կանխիկ վը-
ճարողը կ'ստանայ
1. — Հինգ* հատոր ՄԷՔԵԱԷ
2. — Հարիւր այցաքարտ
3. — Ծանուցումի մը իրաւունք
2 բաժանորդ գտնողին Է+0 ԲԵԻԷ մը

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

մամի

40

մամի

ԴԱՍԱՆՏՏԵՐՍԵՐ ԵՒ ԴԱՐԱՍՈՒՐ ԲԱԺՆԵԹՈՒՎԹԵ-
ՐԸ. — Դիւներու բարձրացման պատճառները
ՄԱՆԻՅԱԹՈՒՐԱՅԵ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ. — Մանչէսթը Եւ
մակ. — Պոլսոյ հրապարակը
ՍԱՐԴԻՍ ԳԱՅԵՈՒՄՃԵԱՆ ԼԵՄԻԴԵՑ
ԻՆԶ Է «ԹԸԲՈՒ» Ը, «ՏԷԲՈՒ» Ը
ՄՏԱՌՈՐ ՀԱՇՈՒՆԵՐ
ԳԱՐԲԱՆԵՐԷՆ ԱՌԵԻՏԲԱՆԱՆ ԼԵՋՈՒ. — Երկու դաս
(Վերջ Բ. հատուածին)
ԱՌԵԻՏԲԱՆԱՆ ՀԱՇՈՒՆԱՆԼՈՒԹԻՒՆ
ԴԱՏԱՆԱՆՋԻՐՈՂՆԻ. — Առեւտրական Բ. դատարանին
պաշտէ տեսնուած դատեր
ԱՌԵԻՏԲԱՆԱՆ ԴՐՈՂՆԻ. — Մետաղներու հրապարակը.
— Դոնիայի յանձնակատար — վաճառականները. — Ար-
տածութիւն. — Բուրդի հրապարակը

Հատը

40

մամի

Շահու և նոր աղբիւրներ

ԿՈՉՈՂՄ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹԵԱՆ

×

ԵՌՊԱՄԱԹԷԻ տերեր, խաչուէին և թէյին տեղը բռնեցին համար, ի մօտոյ մեծ կարեւորութիւն - պիտի ստանայ առեւտրական բոլոր հրապարակներուն վրայ, որովհետեւ

ԱԺԱՆ Է. — Օրսան 10 փարա

ՄՆՆԴԱՐԱՐ Է. — Հար. Ամերիկայի բնիկները իրենց յատուկ ալիւրի մը հաւասար կը բռնեն

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ Է. — Չովու թիւն և ոյժ կուտայ, ահաւաները կը փայլեցնէ և շունչը կը մաքրէ ու կ'անուշահոտէ

Այս տունկին թէ՛ մշակութիւնը եւ թէ՛ առուտուրը շահաւոր է: Հետեւաբար մեր Օսմանցի երկրագործներուն եւ վաճառականներուն ուշադրութեանը կը յանձնենք զայն եւ կը յուսանք որ անոնց մէջ պիտի գտնուին ձեռներէց անձնագործիւններ որոնք պիտի փութան փորձի համար բերել տալ այդ տերեւներէն: Մենք մեր մասին հաճոյքով պիտի հրատարակենք առեւտրական ձեռներէցութեան գեղեցիկ օրինակ մը տուող վաճառականներու եւ երկրագործներու անունները եւ ամէն զիրութիւն պիտի ընծայենք այդ նոր վաճառքին ծանօթացման եւ ընդհանրացման նպաստելու համար:

Մ. Յ. Մարիմեան

M. J. MARIMIAN

Յանձնակատար-Վաճառական

ՏՐԱՊԻԶՈՆ

Հաստատեալ 35 տարիէ ի վեր, յաջողապէս կը ներկայացնէ բազմաթիւ Եւրոպական տուններ, ու պատրաստ է ստանձնել Կ. Պոլսոյ Մանիֆաթուբայի մեծ վաճառատանց ներկայացուցչութիւնն ի Տրապիզոն:

Շ Ր Զ Ա. Բ Ե Ր Ա. Կ Ա. Ն

Տէր,

Հօրս, Գրիգոր Տեփանեանի՝ մահուամբ, կաշեղէնի եւ պատրաստ կօշիկներու իր վաճառատան բովանդակ գործառնութիւնները ստանձնած ըլլալուս, առի՛կ վերջ.

Ս Տ Ե Փ Ա Ն Գ. Տ Ե Փ Ա Ն Ե Ա Ն

անուան ներքեւ պիտի կատարուին այդ վաճառատան ամէն թղթակցութիւններն եւ առաքումները:

Ռօստը, 1 Ապրիլ 1906

Ս Տ Ե Փ Ա Ն Գ. Տ Ե Փ Ա Ն Ե Ա Ն